

Minties

Nr. 219
PENKTADIENIS
1946 M. LAPKRICIO MĖN. 15 D.
I METAI

LIETUVIŲ VISUOMENĖS DIENRASTIS

Gineai dėl mandatu Afrikoje

Londonas. JT patikėtinių komisijoje mandatoms perimti TSRS atstovas Novikovas a. metė Pietų Afrikos siūlymą perleisti jai šiaurės—vakarų Afrikos mandatinę sritį. Kubos atstovas pasisakė už JAV, Anglijos ir Prancūzijos mandatinį sutarčių siūlymus. Jugoslavijos atstovas iškėlė mandatinį sričių gyventojų teisių apsaugos laidavimo reikalą pavadindamas Pietų Afrikos Unijos norą įsijungti šiaurės—vakarų Afriką, autokratiškai. Anglijos atstovas Tomas paneigė Jugoslavijos kaltinimus Pietų Afrikos Unijai, tvirtindamas, jog mandatinės srities gyventojų noro perdavimas nieko bendro neturįs su autokratijos esme ir nesąs joks prasilenkimas su demokratiniiais principais.

Londonas. Keturių didžiųjų užs. reik. ministerių taryba susitarė Italijos — Jugoslavijos ir Triesto sienų klausimais, nežiūrint Jugoslavijos protesto. Dėl Triesto statuto tebesitariama. Susitarimų perspektyvos esančios geros.

Londonas. JT kultūrinių ir socialinių reikalų komisija tęsia debatus dėl politiniams pabėgėliams globoti organizacijos įkūrimo.

JAV DUOS PASKOLAS TIK RIMTAIS ATVEJAIS

Londonas. JAV respublikonų senatorius Taftas pareiškė, jog bus grįžtama prie tradicinės respublikonų muitų politikos, vėl

JAV prekybos laivai pritaikomi karui

Vašingtonas. Nors karas jau pasibaigęs, bet naujai statomi JA Valstybių prekybos laivynui didieji linijiniai laivai būsia aprūpinti įrengimais, kurie juos įgalintų greitai panaudoti karo reikalui. Jie būsia aprūpinti sutvirtinimais laivų patrankoms pastatyti, keliamosiomis mašinomis, magnetinių minų apsaugojimo prietaisais, torpedų vamzdžiais, patalpomis įgūlai, amunicijai ir tt.

Jūrų komisijos informatorius pareiškė, kad viskas būsia numatyta, „kas galėtų būti reikalinga ateičiai“. (AP).

BRITAI KONTROLIUOS UZSIENIO INVESTACIJAS

Londonas. D. Britanijos vyriausybė Zemišiesiems Rūmams jau patiekė sosto kalboje paminėtą devizų ir užsienio investicijų kontrolės projektą, kuriuo stengiamasi sudaryti garantiją būtinuojo importo apmokėjimui, kadangi karas devizų rezervus labai išsėmė, o britų kapitalo užsienio investicijas daugumoje sunaikino ar bent gerokai sumažino. Kad išlaikytų britų pasaulinės prekybos buvusią apimtį devizų taupymas būtinas, o tai neįmanoma be kontro-

vedant apsauginius muitus ir peržiūrint prekybos sutartis su 18 kraštais, jų tarpe Sovietų s-goš ir Anglijos.

Nors naujai išrinktasis parlamentas dar nepradėjo savo darbo, tačiau respublikonų laimėjimo įtakoje kainų priežiūros įstatymą panaikinus, kainos pakilo nuo 10—70%. Tad maisto importo kraštai Amerikos rinkoje už tą pačią sumą dabar begali žymiai mažiau pirktis negu dar prieš mėnesį galėjo. Užs. reik. viceministerio Achesono pranešimu JAV nuberems panasios į Unrą organizacijos sudarymo. JAV sutiks padėti, paskolos formoje, tik tiems kraštams, kurie į jas betarpiškai kreipsis ir kurių kreipimasis bus rastas atsižvelgtinu. Pirmoj eilėj taip manoma padėti Graikijai, Italijai ir Austrijai.

ATSISTATYDINS PRANCUZIJOS MIN. KABINETAS

Londonas. Prancūzijos laikinasis ministrų kabinetas, Bidault pirmininkaujamas, nutarė, susirinkus naujam parlamentui š. m. lapkričio 28 dieną, in corpore atsistatydinti. Kolonijų rinkimų rezultatai komunistų partiją nežymiai sustiprino, tačiau šis sustiprinimas bendrąjį partijų vietomis pasiskirstymo vaizdą nepakeitė. Darbingai koalicinei vyriausybei sudaryti sąlygos labai blogos, net neįmanomos.

lės, Britų kapitalo trumpalaikis ir spekuliacinis investavimas užsienin nebebus leidžiamas.

MAITINIMO PADĖTIS NEGERĖJA

Londonas. JAV perleido britų zonai 3600 to maisto, skirto amerikiečių zonai, kuris daugiausia teks Ruhro sričiai.

DPD žiniomis į Hamburgą atgabenti pirmieji maisto transportai iš sovietų zonos už gautus pramonės gaminius numatyto pasikeitimo gaminiiais ribose. Ta pasikeitimo sutartimi britų zona turėsianti gauti 100.000 to maisto.

Nordrheinwestfalleno prezid. dr. Amelbungenas, kalbėdamas Dueseldorfe, pastebėjo, jog esama jo krašte maitinimo padėtis esanti pati rimčiausia po kapituliacijos. Daugelyje vietų vietoj 1500 kal. tegalima duoti 1000 kal.

Londonas. Maskvos radijo pranešimu G. Bernhardas Shawas, paklaustas savo nuomonės apie Tarybų s-gą spalio revoliucijos 29 metinių sukaktuvių proga, atsakė: „Ką aš galėčiau pasakyti? Vakarykštybės galėtų daug išmokti iš Tarybų s-gos, bet Tarybų s-gą negali nieko išmokinti. (UP).

Tremtinių ir pabėgėlių klausimu

Europos Vakaruose esančių įvairių tautų tremtinių ir politinių pabėgėlių klausimas pastaruoju metu yra pasaulio opinijos dėmesio centre. New Yorke vykstantiuose JT socialinės komisijos posėdžiuose svarstomas išblaškytųjų asmenų tolimesnės globos klausimas. Kadangi Unros organizacija yra numatyta uždaryti, tad susirūpinta įkūrimu naujos institucijos, kuri imtųsi globoti tremtinius ir politinius pabėgėlius. Šį klausimą pradėjus svarstyti JT socialinių reikalų komisijoje, gana aštriai prieš pasisakė Sovietų atstovas Vyšinskis, kaltinimų taikiniu pasirinkdamas ypač pabaltijiečius tremtinius ir pabėgėlius. Vyšinskio manymu, esą visai nėra reikalo kurti pabėgėlių globos organizacijos. Tiksliausia pabėgėlius gražinti į jų kilmės kraštus, nes Europos Vakaruose esą pabėgėliai tesą priešsovietiško nusiteikimo žmonės. Čia Vyšinskis šį kartą neklydo. Europos Vakaruose esančių tremtinių ir politinių pabėgėlių tarpe tikrai Sovietams būtų sunku rasti draugų, išskyrus tas negausias pabiras, kurioms, būdamos Rytų užmačių šalininkės, čia atlieka tam tikrus uždavinius. Gi didžiama, galima sakyti visi tremtiniai ir pabėgėliai yra priešsovietiško nusistatymo. Tai yra aišku kiekvienam, kurio tik nėra apleidęs sveikas protas. Argi gali būti Sovietų draugais žmonės, kurių tėvynės pavergusi raudonoji diktatūra, kur žmogus neturi galimumo lengviau atsikvėpti.

Prieš Vyšinskio puolimus, nukreiptus į tremtinius ir pabėgėlius, pasisakė Anglijos užsienio reikalų ministras Bevinas, E. Rooseveltienė ir kt. Iš atakų į Sovietų atstovo puolimus matyti, jog Vyšinskio mestieji kaltinimai tėra laikomi ne kuo kitu, kaip politiniu manevru. Tačiau kaip ten bebūtų, vis dėl to reikia skaitytis su faktu, jog Sovietų ir jų satelitų priešiškas nusistatymas tremtinių globos organizacijos kūrimo atžvilgiu mažiausiai bus trukdomuoju veiksmu.

Dažnas tremtinys ir pabėgėlis yra persekiojamas būsėdėmis nuotąikomomis temdomo klausimo: — ar viena diena, visą laiką sovietams į mus mėtant kaltinimus, negalime būti dabartinių globėjų pasiūlyta grįžti į raudonosios diktatūros pavergtas tėvynes? Siuos būsėdavimus šiek tiek praskaidrina vakarykščjame „Minties“ n-je atspausdinta žinutė — JAV kompetentingos įstaigos atsakymas Amerikos Lietuvių Tarybai, kur pareiškama, jog prievarta tremtinių atžvilgiu nebūsianti panaudota. Tikėjimas šių patikrinimų tęsėjimu turi daugiau pagrindo, negu kad manymas, jog gali būti pakviesta Sovietų reikalavimams.

A. Rigmautas

Ar tikslinga yra slėpti mūsų gyvenimo negeroves?

Situo klausimu mūsų tarpe vyrauja dvi skirtingos nuomonės. Vieni yra šalininkai kad tos negerovės, kurios pasireiškia lietuvių tarpe, neturinčios būti keliamos aiškėn, nes visa tai greitai, esą, pastebį kita-taučiai, kurie tokius faktus moka panaudoti tam, kad paskui dar labiau galėtų išplėsti mūsų nepageidaujamą propagandą, žeminan-čią tiek mūsų vardą, tiek mūsų autoritetą.

Kiti mano kitaip. Jie nelaiko kažkoku nusizengimu, jei vienas kitas nedorėlis, kuris pasireiškia mūsų tarpe, iškeliamas aiškėn arba vienas kitas panašių asmenų veiks-mas, kuris nesuderinamas su mūsų darniu gyvenimu, imamas peikti arba kritikuoti. Tokia elgsena negerųjų veiksmų atžvilgiu, pasak jų, nieko mums bloga negalinti at-nešti ir kitų akyse visa tai negali pažemin-ti mūsų tautos.

Jei vieni vienaip, o kiti kitaip galvoja šituo klausimu, tad iš to visko galima pa-daryti išvadą, jog tokiais atvejais, kai ten-ka žiūrėti kritiko akimis į mūsų dabar va-dinamą bendruomeninį gyvenimą, reikia bū-ti visada objektyviam. O tatai nėra jau taip lengva padaryti, ir mažiausias neap-dairumas priveda prie šališkumo. Bet vis dėl to laikantis atsargumo priemonių nesun-ku yra išvengti subjektyvumo.

Pirmausia reikia atsiminti tą faktą, kad šiais laikais kiekvienoje pasaulio tautoje, nors ji aukščiausiai kultūriškai stovėtų, vi-sada yra tam tikra dalis tokių elementų,

kuriuos tenka bausti ir kitaip prie jų kibti, norint rodyti geresnius kelius visuomenei, kad kiti taip nedarytų. Jei kiekvienoje tau-toje egzistuoja baudžiamieji teismai, bau-džiamieji įstatymai, tat jau vien tatai paro-do, kad niekur negali būti vien tik angelai, vien tik dorieji žmonės. Vadinasi, visada buvo ir bus, kad tam tikra dalis žmonių buvo ir bus neklauzados arba pagedė, ku-riuos tenka laikyti, taip sakant, už apinas-rio arba jiems nuolat davinėti nurodymus, kad nedarytų to, kas kitiems gali pakenkti.

Dabar įsivaizduokime tokį dalyką, kad mes visi nutariame pasitaikančių negerovių nekelti aiškėn arba apie jas nieko nekaltė-ti, arba visai nesiimame kokių nors būdų bausti tiems, kurie yra labiau nusizenge, nes baudimo faktas jau tuo pačiu iškelia aiškėn tas negeroves, apie kurias nenori-ma viešai kalbėti. Taip dalykus tvarkant ne-abejojamai dar labiau būtų paskatinti blo-gos valios žmonės savo veikimą išplėsti, nes tokie žmonės gerai jaustųsi ir žinotų, kad jų blogieji darbai nebus keliami aiškėn ar-ba už tai nebus jie baudžiami. Juk ir pa-prasti vagiškiai labiau išplėčia savo veiklą tada, kada jie žino ir yra įsitikinę, kad už jų darbus niekas pikto žodžio nepasakys ar-ba niekas už tai jų nebaus. Vienu žodžiu, toks šių reikalų traktavimas visada ugdo blogos valios žmones. Taigi nutylėjimas apie blogus dalykus dažniausiai tik dar la-biau paruošia dirvą įvairioms blogybėms plėstis.

A. Kelmutis

Balsas iš Reykjaviko

Ir kur tų Lietuvos piliečių nerasi? — Jų visur pilna. Kitaip sakant, kaip toje patar-lėje, — „Kur tik pagalį meši — visur Lie-tuvos pilietį užkliūsi...“

Štai, vienas mūsų stovyklos lietuvis gavo ilgiausį, 10 puslapių, laišką iš Islandijos, iš pačios tos salos sostinės — Reykjavik'o.

Laiškas yra labai įdomus tuo, kad jis ypatingai gražiu stiliumi parašytas, ir jame minima kova dėl Lietuvos teisių, kurią yra vedęs Islandijos spaudoje laiško autorius.

Laiško rašytojas yra Lietuvos pilietis, žy-dų tautybės, garsaus mūsų Universiteto Profesoriaus Bieliackino sūnus Teodoras Bieliackinas.

Keletas žodžių apie laiško autorių T. Bieliackiną

T. Bieliackinas su tėvais yra gyvenęs Ru-sijoje, kur po revoliucijos, bolševikai pa-ėmę valdžią, jų šeimai tiek „pasitarnavo“, kad sušaudė jų motiną. Po šios tragedijos, Bieliackinai persikėlė į Lietuvą ir prof. Bieliackinas ilgus metus profesorio mūsų universitete. Vaikai buvo leidžiami Lietuvoje į mokslus ir jie sudarė gerą Lietuvos valstybės piliečių šeimą.

Pats Teodoras Bieliackinas yra baigęs Vytauto Didžiojo Universiteto Teisų ir Hu-manitarinių mokslų fakultetus. Šiaip jis bu-vo visiškai pritaęs prie lietuvių tautos. Jo

visi draugai ir draugės — buvo tik lietu-vaiai.

Baigęs Lietuvoje mokslus, Bieliackinas lankėsi įvairiuose kraštuose ir, pagaliau, kurį laiką buvo apsistojęs Islandijoje. Iš ten grįžo į Lietuvą, bet pamatęs, kad pa-saulio padangė niaukiasi — vėl grįžo į tą patį kraštą, kur šiuo metu jau septyneri metai ir gyvena. Ten gyvendamas — jis neužmiršta Lietuvos.

Ką rašo ir ką galvoja T. Bieliackinas apie Lietuvą

„Pradžioje rusų okupaciją įsivaizdavau visai kitaip. Tik pernai sužinojau teisybę apie padėtį Lietuvoje. Gaudavau iš anks-čiau žinių iš Amerikos ir iš kitur, bet, bū-damas optimistu, nenorėjau tikėti. Maniau, kad visa tai, kas sakoma apie rusų, o vė-liau vokiečių veiksmus Lietuvoje, yra per-dėta. Deja, pamažu teko įsitikinti, kad vis-kas tas yra teisybė ir kad šiuo metu gy-venti Lietuvoje, nebūnant bolševiku, yra neįmanoma. Tapti bolševiku — niekadės neturėjau nė mažiausio palinkimo.

„Taigi, teks išbūti dar kurį laiką užsieny-je, ligi rusai išsikraustys iš Lietuvos.“

„Per p. Liudą Girą man pavyko susizino-ti su tėvu Lietuvoj dar 1941 metais. Bet tė-vas pranešė, kad nebegalįs manęs šelpti. Žinoma, dėl tokio tėvo laiško aš labai nu-

stebau, nes nežinojau tikros padėties Lie-tuvoje. Cia tada apie tai nieko nebuvo ra-šoma, o jei ir pasitaikydavo žinių — jos viena kitai prieštaravo. Vienas pažįstamas man ilgai siuntė laikraščių iš Lietuvos. (Ži-noma, bolševikiškų!).“

„Iš laikraščių atrodė, kad didelių pasikei-timų nebus, tik ruošiamasi sudaryti kairio-sios krypties valdžią, o šiaip viskas bus po senovei. Maniau, kad gal valdysią liaudi-ninkai su socialdemokratais, o rusų okupa-ciją — pradžioje įsivaizdavau panašią į anglų okupaciją Islandijoje. Jei ką girdėjau apie rusų žiaurumus, maniau, kad dėl to taip sakoma, kad rusai yra vokiečių sąjun-gininkai, o todėl jie juodinami propaga-dos sumetimais.“ (Mano pabr. P. A.).

„Teisybė, atsiminiau baisų gyvenimą kai mės patys buvomė Rusijoje, bet juk tai bu-vo seniai, o be to, negalėjau įsivaizduoti, kad bolševikai išdrįstu bolševikiškai elgtis Lietuvoje, Europos akyse.“

„Gyvendamas žmogus tarp gerų žmonių — nustoji tikėjęs, kad kur nors gali būti žiaurumų, o islandai — juk yra labai geri žmonės.“

„Aš ir negaliu įsivaizduoti islando, kuris galėtų taip elgtis, kaip elgėsi rusai ar vo-kiečiai Lietuvoje. Deja, dabar jau labai ge-rai žinau visą teisybę ir apie vienus, ir apie kitus!“

„Šiomis dienomis parašiau į vieną islan-dų laikraštį šį tą apie padėtį Lietuvoje. Parašiau tiek, žinoma, kiek man vienokiais ar kitokiais keliais pavyko žinių gauti ape dabartinę Lietuvą.“

„Ir, pagarsėjau! O už tai turiu dėkoti komunistams. Jų laikraštis net kelias dienas linksniavo mano pavardę ir keikė net susi-riesdamas. Išvadino mane fašistu, nacional-socialistu, Amerikos agentu ir pan. Nors man ir šiandien dar neaišku: kaip tas pats asmuo gali būti ir nacionalsocialistu ir Amerikos agentu!“

„Visų kitų partijų laikraščiai mane kar-štai užtarė, o konservatorių ir socialdemo-kratų laikraščiai — paskyrė mano kukliam asmeniui net istisus vedamuosius. Niekad nesapnavau, kad dėl mano straipsnių galė-tų kilti toks triukšmas! Maniau — juokai ir tiek...“

„Komunistų laikraščiai reikalauja, kad mane istremtų iš Islandijos, o kitų partijų spauda rašo, kad tai būtų gėda, jei mane kas kušintų, vien dėl to, kad teisybę ra-šau. Taigi, pamatysime...“

„Rašiau į Lietuvą, bet per visą laiką iš ten tegavau tik vieną laišką ir tas beveik fuščias — nieko neparasyta. Gaila ir liū-dna, kad esame išblaskyti po pasaulį ir, Die-vas žino, kada vėl išvysime tą brangųjį kraštą — Lietuvą“ — taip baigia savo laišką Teodoras Bieliackinas.

Pabaigus laiško ištraukas, norisi dar pridurti, kad Bieliackinas Teodoras, kaip ly-giai ir jo tėvas profesorius, buvo ir tebėra giliai suaugęs su Lietuvos kraštu ir visą laiką dėl jo sielojosi ir sielojasi.

(nukelta į 3 p.)

Henr. Zemelis

(13)

Paskutinioji apgaulė

Ar daug gali pagelbėti mūsų šeimoms toks raštas? Kaip Gestapas elgiasi su suimtųjų šeimomis — mums buvo puikiai žinoma. Pirmoje eilėje išmeta iš butų, atima bet kokią pragyvenimo šaltinį, konfiskuoja turą ir tt.

Dienos slenka vėžio žingsniu. Kol sulauki vakaro — viską spėji apkalbėti po keltą kartų, o laikrodis, rodosi, vis stovi vietoje. Ką reiškia būti suimtam ir visiškai izoliuotam iš gyvenimo. Viskas, apie ką anksčiau negalvojom, nesvajojom, kaip apie savaime suprantamą dalyką — šiandien tas viskas pasidarė mūsų nuolatinėmis pasikalbėjimo temomis, svajonėmis, prisiminimais. Juk toks paprastas dalykas, kaip išeiti pasivaikščioti, ir tai šiandien jau liko svajonė ir gerų laikų prisiminimas.

Taip, esame kaliniai, bet ir ne eiliniai kaliniai. Kiekvienas kalinys, padaręs nusikaltimą, aiškiai žino, kas jį laukia, ir jis tai žinojo dar prieš padarydamas nusikaltimą, atseit, jis turėjo progos apgalvoti savo veiksmus. Pagaliau jis ir 'kalėjime' kitąp jaučiasi — jam pranešama nustatyta tvarka, daug ką sužino iš kitų kalinių, apsipranta ir, svarbiausia, aiškiai žino, kiek ilgai jis čia sėdės. Nors kalinio gyvenimas sunkus, ir nemalonus, bet tą gyvenimą jis pats sau paskyrė, pats save nuteisė apgalvotais ar neapgalvotais veiksmais.

O mūsų būvis šiuo atžvilgiu skirtingas. Mes esame už įstatymų ir teisės ribų. Nors jokie nusikaltimo nepadarėme, bet buvome apšaukti žmogžudžiais, banditais ir padegėjais. Aiškiai buvome paskirti suaudyti, tačiau dėl nežinomų mums priežasčių iki šiol sprendimas neįvykdytas. Viskas priklauso nuo vieno ar kelių asmenų sprendimo, o tie asmenys yra Gestapo reprezentantai, o Gestapo, kuris pats kuria teisę ir įstatymus.

Mes ne tik nežinome savo ateities, bet mes nežinome, kas mus laukia kitoje mintutėje ar valandoje. Šis būvio neaiškumas ir yra mūsų pagrindinis visų minčių, visų spėlojimų ir visų išgyvenimų centras. Niekad negali rasti ramios valandėlės, niekad negali atsipalaiduoti nuo slėgiančių minčių — visad tave persekioja ta baisi nežinia. Kad ir kaip stengiesi užsiminti, išsiblaškyti, rasti kokį nors užsiėmimą, vis vien visada mintys atkuria tuos vaizdus, kurie be išimties stovi po klausuko ženklų.

Mums primetama bendroji atsakomybė.

(atkelta iš 2 psl.)

Tenka pažymėti, kad jis yra virš dešimties įvairių kalbų žinovas ir dar anksčiau yra skaitęs apie Lietuvą paskaitų Reykjaviko radiofone ir iš ten siųsdavo straipsnius „XX Amžiu“ apie Islandiją. Kaip matome paskutiniu laiku jis sukūrė ypač didelį lauką, išreiškdamas spaudoje tiesos — žodžius apie bolševikų okupaciją Lietuvoje.

P. Alšėnas

mes traktuojami kaip kolektyvas, o ne atskiri asmenys, kurie kiekvienas skyrūm yra atsakingas už savo veiksmus. Šita aplinkybė dar labiau apsunkina mūsų visų ir kiekvieno būvį. Mes buvome priversti derintis prie kolektyvo ir visada save kontroliuoti, kad savo veiksmais nepakenktume visam kolektyvui, nors kartais tie veiksmai kiekvienam galėtų savo būvį pagerinti.

O mes į šį kolektyvą pakliuvome visiškai atsitiktinai, vienas kito nepažinodami, įvairaus amžiaus, nusistatymų, būdo ir išsilavinimo. Visais klausimais mes kartais turėdavome atskiras nuomones, o čia tos nuomonės visuomet turėdavo būti suderintos ir vieningos. Žinoma, jos tokios ir buvo, tik skirtumai reikšdavo: ten, kur

Vladas Slaitas

Nesuvežti vežimai

Rodos, tie patys žmonės.

Rodosi, protarpiais dangus —

kaip mano šiaurės tolimam krašte — ramus ir pilkas.

Ateina vakaras, ir iš visų laukų su rudenio vežimais

sugrįš pavargę gyvuliai ir žmonės.

Jie savo rudenį parvež, ir jų pastogėję kūrėnis vasaros kaitra ir derlius; šilto pastogėję atrajos mieguistos karvės ir snaus arkliai;

ir rudenio vežimai

miegos pastogėje, kaip žmonės.

Rodos, tie patys žmonės, kaip ir aš, ir protarpiais tas pats dangus, kaip mano šiaurės tolimoj tėvynėj.

Tik jų pastogėje bus suvežti vežimai

ir vasaros laukų ramybė...

O mano tėviškėj — nesuvežti vežimai...

O mano tėviškėj — vežimai skausmo — — Ir alkani arkliai praktūrusioj pasiūrėj iš alquio graužia naktimis medinį balkį...

buvo paliečiami grynai asmeniniai reikalai, arba vadinamasis asmeninis kailis, kuris ir idealistiškiausiai nusiteikusuose asmenyse vaidina tam tikrą vaidmenį. Niekad negali teigti, kad kam nors sudaro malonumą žaisti su mirtimi ar laukti, kol virvė bus užneriama už kaklo.

Šis jausmas bandė ir mūsų tarpe prisiūsti viešumon, atseit, buvo vienas kitas, kuris buvo pasiruošęs pakelti rankas aukštyn ir pasakyti:

— ... taip, aš kaltas, aš galliuosi, aš pasiryžęs viskam, tik pasigailėkite mane. Tačiau šis jausmas visuomet atsimušdavo į kieta ir griežtą visų kolektyvo nusistatymą. Mes nepadarėme jokie nusikaltimo savo tautai ir nerandame jokie reikalo aiškintis, arba keisti savo nusistatymą. Gal būt, ir labai nukentėsimė, bet mūsų sąžinė pasiliks švari, ir klastingas okupantas negalės panaudoti savo tikslams.

Šitai formavosi mūsų samprotavimai dėl dabartinės būvio, kuris dar jokie aiškumo neatnešė, tačiau mūsų nuotaikose pradėjo atsirasti gyvenimo pagrindas ir po truputį pradėjo grįžti pasitikėjimas savimi, kuris paskutinių dienų išgyvenimų

buvo nustumtas į šalį ir perbloktas vis naujų ir netikėtų aplinkybių.

Mūsų kolektyvą sudarė 23 asmenys. Nors ne visi buvome pažįstami, tačiau greit tarp mūsų atsirado sugyvenimas, susiklausymas ir noras kuo daugiau suvaržyti savo asmeninius interesus bendram kolektyvo labui. Atsirado nerašyti įstatymai apie vidaus tvarką. Juk mes buvome ne palaida banda, o Lietuvos kariuomenės karininkai, todėl ir savo gyvenimą tvarkėm kariškai, atseit, atsirado mūsų ir taip susiaurintame gyvenime tvarka ir drausmė.

O kolektyvas buvo margas. Mūsų tarpe buvo senų Lietuvos kariuomenės pulkininkų, majorų, kapitonų, kurie beveik visą gyvenimą praleido kario tarnyboje. Buvo jaunų atsargos leitenantų, kuriems karo gyvenimas buvo daugiau svetimas, tačiau, išgirdę tėvynės šauksmą, stėjo savanoriais į Vietinę Rinktinę. Jų tarpe buvo matyti daug asmenų, kurie užėmė atsakingas valstybines pareigas arba dirbo visuomeninį ir kultūrinį darbą ir kurie buvo įsijungę į slaptas pogrindžio organizacijas ir dirbo svarbų lietuvišką darbą. Buvo daug tokių, kurie dėl savo tėvynės, dėl to, kad jie mylėjo savo kraštą ir visas jėgas aukėjo laisvai ir Nepriklausomai Lietuvai, buvo tampomi po kalėjimus, kankinami ir šaudomi.

Štai kap. J., sėdėjęs prie bolševikų kalėjime ir pergyvenęs Cervenės tragediją. 1943 m. pradžioje, kaip ir daugelis kitų, buvo numatytas Gestapo suminti, bet pavyko ištrūkti. Ilgesni laiką slapstėsi. Mjr. I. — sėdėjęs prie bolševikų kalėjime. Mjr. J. — prie bolševikų visą laiką sėdėjo kalėjime. Seimą su vaikučiais išvežė į Sibirą. Ir daug kitų.

Atrodo, nerastume savo tarpe tokių, kurie vienokiu ar kitokiu būdu nebūtų nukentėję už lietuviškumą, už tai, kad jie labiau mylėjo savo Tėvynę, o ne per jėgą primestą bolševikinę tėvynę, arba, kad jiems buvo lemta gimti lietuviais, o ne išrinktosios rasės vokiečiais.

Galimą buvo suprasti mūsų nuotaikas, mūsų pasiryžimus, ir mūsų mintis bei išgyvenimus tuo metu, kai mes vėl buvome suminti, nežinia už ką apkaltinti ir turėjome laukti nežinomo likimo. Mūsų širdyse virė mums nesuprantami jausmai, kurie nuolat kryžiuodavo si su Tėvynės meile ir išdavyste, su pasitikėjimu ir neapykanta, su pasiaukojimu ir klasta, su džiaugsmu ir kančia ir su viltimi ir kerštu.

Su kiekviena išgyventa nežinomybės diena didėjo mūsų ryžtingumas ir neapsakomas tikėjimas ateitimi. Kiekviena diena vis daugiau grąžindavo mus realybėn ir vis daugiau išskildavo tie skirtumai ir toji išimtinai padėtis, kurion mes visi pakliuvome.

Turėjome galutinai save įtikinti, jog esame kaliniai ir ne eiliniai kaliniai, bet savo išimtinai padėtimi kuriame naują vokiečių kalėjimų istorijos lapą, kur turi progos su mumis daryti eksperimentus. Paprastai eksperimentus naudoja patikrinimui mokslo tiesų, tik su tuo skirtumu, kad eksperimentų objektais būna ne žmonės, o gyvuliai. Gi Naujosios Europos kūrėjai savo eksperimentus daro su žmonėmis. Jie ieško naujų metodų, priemonių, kaip lengviausiai žudyti žmones. (bus daugiau)

Įs mūsų gyvenimo

Memmingeno lietuvių skautai šventė metines

Praejusį sekmadienį Memmingeno skaučių „Dubysos“ ir skaučių „Lituanicos“ tuntai šventė šavo įsikūrimo metines.

Iš ryto buvo pakeltos vėliavos, o 9 val. da'lyvauta organizuotai pamaldose, kuriose kapelionas kun. prof. Steponavičius pasakė skautams pamokslą. Atvykę svečiai: Skautų Tarybos Pirmininkas, Tarybos narys ir Augsburgio skautų tuntininkas, dvi amerikietės skautininkės Miss Helmi Kets ir Mrs. Jean Matter drauge su LTB vietos vadovybės ir skautų vadų atstovais bei latvių ir estų tuntininkais surengtų pietų metu pasidalino skautišką darbą liečiančiomis mintimis.

Lietuvių skautai Memmingene įsikūrė 1945 m. lapkričio 3 d. Nuo pat įsikūrimo dienos tuntai vadovavo jo organizatorė skn. Gulbinienė. Šių metų vasario 16 d. tuntas tapo skautiškas, ir pasivadino „Lituanica“. Be grynai skautiško organizacinio darbo skautai suorganizavo praėjusiais metais bendras stovyklos kūčias ir užpildė atatinamą programą, surengė Motinos Dienos minėjimą ir keletą viešų pasirodymų visuomenei — lauzų. Bendromis visų Pabaltijo skautų pastangomis įsirengtas gražus skautų būklas, kuriam šių metų žiemai kurą parūpino patys skautai. Vadų patyrimui pakelti buvo suorganizuoti 40 valandų skiltininkų kursai, kuriuos baigė apie 40 skautų — čių. Šių metų rudenį Memmingene įvyko Kempteno ir Memmingeno skautų skiltininkų saskridis.

Skautų skaičiui padidėjus, šių metų rugsėjo 8 d. buvęs mišrus „Lituanica“ tuntas pasidalino į skaučių „Dubysos“ ir skautų tuntą, kuriam liko senasis „Lituanica“ vardas. Tą pat dieną prie skautų būklo buvo pašventintas ir gražus lietuviškas kryžius. Šių metų Kūčioms skautai ir skautės numato pasiūsti ne mažiau kaip 30 pakėtelėlių su maistu jo reikalingiems asmenims. Skautės yra ir anksčiau tokių pakėtelėlių paruošusios ir įteikusios ligoniams, belaisviams ir kt.

Šiuo metu Memmingeno stovykloje yra 156 lietuvių skautai ir skautės. Skautės yra susibūrusios į 1 jaun. skaučių draugovę, 2 skaučių ir 1 vyr. skaučių. Skautai — į 1 skautų, 1 jaun. skautų ir 1 skautų vyčių draugovę.

Memmingeno lietuvių skautams žengiant į antruosius darbo metus norime palinkėti ištvėmės ir drauge priminti skautų organizacijos įkūrėjo Lietuvoje P. Jurgėlos žodžius Dariui ir Girėnui žuvus: „Mielas tautiet! Dažnai atsimink, kad Lituanicos skridimas ženklina tautai kelią per kliūtis į Lietuvos laisvę! Kelk galvą ir širdį aukščiau ir klausykis, kaip Lituanicos propeleris užgia Jaunosios Lietuvos sūnams ir dukterims. Tegu tas užsėsys būna kiekvieno lietuvių girdimas! Tegu jis gaivina ir stip-

„KARO KURSTYTOJAS Nr. 1“

Londonas. Maskvos radijas puolė buv. ministrį pirm. rinkimą Churchillį kaip karo kurstytoją Nr. 1 ir kaltina jį, kad jis stengiasi sutrukdyti sutarimą tarp didžiųjų valstybių ir pakreipti tautas iš taikingo progreso kelio.

Pranešėjas M. Dovydovas per Maskvos radiją anglų kalba pareiškė, kad jis buvo nenustebintas Churchillio kalba Zem. Rūmuose, kurioje Churchillis klausė, ar Tarybų s-ga turinti 200 karui paruoštų divizijų išdėstymu ir karo metu, kada „jis ir jo pasityčiuojamu tonu pridėjęs, kad Churchillis, matyt, domėjosi raud. armijos divizijų išdėstymu ir karo metu, kada „jis ir jo draugai stengėsi palikti raud. armiją kovoti tuščiomis rankomis, o patys atidėliojo antrojo fronto sudarymą“. (NY).

BAZNYTINĖS MUZIKOS STUDIJŲ DIENOS REGENSBURGE

Sv. Sosto Delegatūrai pritariant, lietuvių religinės — bažnytinės muzikos reikalams panagrinėti ir aptarti šiuo metu lapkričio 20—22 d. šaukiamas Regensburge, Vokietijos bažnyt. muzikos centre, liet. muzikų suvažiavimas. Į šį suvažiavimą kviečiami visi muzikai ir muzikos mėgėjai: kunigai, vyrai ir moterys, kompozitoriai, dirigentai ir solistai, vargonininkai, muzikos mokytojai ir kiti.

Programoje daugiausia bus svarstomi praktiniai giedojimo dalykai: chorai ir gaidų klausimas, bendruomeninis bažnyčios giedojimas ir jo suvienodinimas, susipažinimas su choraliniu giedojimu, trūkstantų giesmių kūrimas ir kt. Regensburgo bažnytinės muzikos mokykla ir katedros berniukų choras (domspacai) sutiko savo muzikos meną parodyti praktiškai savo repeticijomis ir pademonstravimu. Knygnai pažadėjo lietuviškiems interesantams savo duris atidaryti plačiau.

Suvažiavimo dalyviai bus apgyvendinti pas šeimas. Nesaldintos kavos ir pagerintos sriubos bus visiem parūpinta, bet stipresnio užkandžio prašome atsivežti.

Atvykus į Regensburgą, prašome registruotis Pijaus salėje Obermuensterplatz 10 (netoli gelž. stoties); ten bus nurodomos nakvynės. Toje salėje vyks taip pat ir posėdžiai. Gaidų pasikeitimo tikslu prašome atsivežti savo liet. giesmių ir dainų partitūras.

Kadangi šis suvažiavimas turi uždavinį pasitarinai bažnytiniam lietuvių giedojimui, tai būtų tiksnu, kad lietuvių parapijos savo vargonininkams ir nepasiturintiems muzikams apmokėtų kelionės išlaidas, kad jie lengviau galėtų į suvažiavimą atvykti.

Rengėjai

rina lietuviybės dvasią naujiems lietuvių tautos žygiams — skridimui į ateitį. Tegu lietuviybės propeleris nuolat galingai sukasi kiekvieno lietuvių ir lietuvių širdyje ir kelia juos žygių padangėn.”

Tegu... Tegu jis išmoko pasiryžti, ištvėrti ir, reikalui esant, aukotis. K.

TRUMPOS ŽINIOS

Londonas. Saksonijoje sovietų nusavinti fabrikai dega vienas po kito. Pereitą šeštadienį ir sekmadienį įvyko aštuoni padėgimai, jų tarpe buvo padegta ir garsiosios verpyklos Plauen mieste. Nežiūrint 100.000 RM premijos, iki šiol nei vieno padegėjo nepavyko nustatyti.

Londonas. Ispanijos opozicija, sąryšyje su numatomais Franko Ispanijos reikalų debatais JT plenumė, griežtai išsiskyrė savo nuomonėmis dėl provizorinės Ispanijos valdžios sudarymo Franko pašalinimo atveju. Respublikonai yra griežtai priešingi prokomunistinės Girol vyriausybės grįžimui.

Vašingtonas. Australijos pasiuntinys Vašingtone pareiškė, kad Australija esanti pasirošius mandatinės sritis pavesti JT dispozicijai.

Paryžius. Komunistų „Humanité“ rašo, kad komunistų partija, laimėjusi rinkimuose pirmąją vietą, sutinkanti pasiimti visą atsakingumą. Respublikos gynimą tauta pavedusi komunistams.

Kiti Paryžiaus laikraščiai pažymi, kad rinkimų rezultatai padidina priešybę tarp dešiniųjų ir kairiųjų.

Nankinas. Lapkričio 12 d. įsigaliojo Cankaišeko įsakymas sustabdyti karo veiksmus. Vyriausybės kariuomenė pasiliks pozicijoje.

Nankinas. Komunistų partijos informatorius pareiškė, kad nacionalinio susirinkimo sukvietas reikišias galutinį Kinijos suskaldymą. Ciangkaišeko įsakymą sustabdyti karo veiksmus informatorius laiko negudriu manevru.

Naujorkas. AP praneša, kad generolo Clayo išvykimas dalyvauti pasitarimuose rodo, kad taikos sutarčiai su Vokietija skiriama didelė reikšmė.

STOVYKLOS TEATRAS

Antradienį, lapkričio mėn. 19 d. 18val. 30 min. Stovyklos teatre įvyks Kempteno lietuvių kolonijos ansamblio koncertas.

Programoje: solo, duetai, moterų sekstetas, mišrusis ir vyrų chorai.

Išpildoma lietuvių ir kitataučių kompozitorių kūriniai.

Ansambliui vadovauja muzikas P. Armonas.

Bilietai parduodami pradėdant šeštadieniu, lapkričio mėn. 16 d. nuo 10—12 val. ir nuo 14—16 val. spaudos kioske ir koncerto dieną prie įėjimo.

Mintis

Thought * Lithuanian Daily Newspaper * Permitted by UNRRA Team * Eina kasdien be šventadienių * Atsakingasis redaktorius ir leidėjas J. Vasaitis * Memmingenas, Postschliessfach 110 * Prenumerata mėn. 10 RM * Atskiras numeris 40 pf. * Konto: Volksbank Memmingen e.G.m.b.H. Memmingen (Bay.) Nr. 9149 * Spausdina Druckerei- und Verlagsgenossenschaft e. G. m. b. H., Memmingen (Bayern).